

Le livre : texte, image, objet, Cahiers Pierre Belon, Études Balkaniques 24, Association Pierre Belon, Paris 2020 (376 pp.)

Επιστημονική επιμέλεια: **Δρ. Νίκη Τσιρώνη**

Περιγραφή του βιβλίου:

Ο γεωγραφικός χώρος της Ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων αποτέλεσε το λίκνο του πολιτισμού των βιβλίων και ιδιαίτερα του κώδικα που υιοθετήθηκε κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, συνυφασμένος με τη νέα θρησκεία. Μέσο διαφύλαξης της γνώσης αφενός, αλλά και αισθητικό αντικείμενο, ο κώδικας και το περιεχόμενό του μελετήθηκαν αρχικά από ιστορικο-φιλολογική άποψη και στη συνέχεια με βάση συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που αφορούν στη μορφή και τα ιδιαίτερα στοιχεία τους.

Οι μελέτες που δημοσιεύονται στον τόμο αποτελούν απόρροια του ερευνητικού προγράμματος «Το Βιβλίο στο Βυζάντιο. Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Βιβλιοδεσία», και του κύκλου διαλέξεων που διοργανώθηκε το 2019 στο πλαίσιο των Μορφωτικών Εκδηλώσεων του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών με τίτλο «Το βιβλίο ως κείμενο και αντικείμενο».

Στόχος του τόμου είναι να αναδείξει πτυχές του πολύτροπου ρόλου του βιβλίου από την αρχαιότητα ως σήμερα. Με άλλα λόγια, ο τόμος αυτός εστιάζει στο βιβλίο ως κειμήλιο, τελετουργικό αντικείμενο, φορέα γνώσης, ιστορικό τεκμήριο, χώρο διάδρασης μεταξύ κειμένου και εικόνας, μεταξύ πνευματικού και υλικού πολιτισμού, όπου τεχνολογικές επαναστάσεις συναντώνται με ιστορικά, θεολογικά και καλλιτεχνικά ρεύματα αλλά και ως αέναη πηγή έμπνευσης καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Fondateur

André Guillou

Direction

Lisa Bénou

Comité de la rédaction

Lisa Bénou, Bosco Bojović, Vassa Kontouma, Laurent Mayali

Comité scientifique

Athanasia Anagnostopoulou, Maurice Aymard, Lisa Bénou, Bosco Bojović, Bernard Casey, Galia Burgel, Guy Burgel, Régis Darques, Konstantina Davaki, Roland Étienne, Alexandra Galitzin-Loumpet, Jean-François Gossiaux, Rossitsa Gradeva, François Hartog, Évaggélos Karamanés, Georges Kokkonis, Youra Konstantinova, Vassa Kontouma, Georgia Kourtessi-Philippakis, Georges Koutzakiotis, Thalia Magioglou, Laurent Mayali, Danielle Morichon, Alexis Nuselovici, Despoina Papastathi, Cristina Rognoni, Alexandra Sfoini, Kostas Théologou, Niki Tsironi, Galia Valtchinova, Stamatios Zochios.

Révision et correction des textes

Danielle Morichon

Réalisation

Anastasia Spaniolétou

Illustration de la couverture :

« Monstre marin ayant façon d' un moyne » (d' après Belon)
(*Cystophora cristata*, Erxl, Phoque à capuchon)

Toutes les photographies reproduites ont été communiquées par les auteurs (T D R)

© Association Pierre Belon (2021)– FMSH, 54, Boulevard Raspail, 75006 Paris

apbelon@msh-paris.gr, ebenou@msh-paris.fr

<https://www.associationpierrebelon.org>

Diffusion : *De Boccard* – 4, rue de Lanneau, 75005 Paris

<http://www.deboccard.com>

Diffusion internet :

www.cairn.info/listerev.php

ISBN 978-2-910860-25-7

ISSN 2102-5525

ÉTUDES BALKANIQUES

Recherches interdisciplinaires sur les mondes hellénique et balkanique

Cahiers

Pierre Belon

24/2020

Le livre

texte, image, objet

Volume dirigé par

NIKI TSIRONI

ASSOCIATION PIERRE BELON

Sommaire

<i>Niki Tsironi</i> Introduction	7
-------------------------------------	---

PARTIE I

<i>Paola Buzi</i> Les manuscrits comme trousseau funéraire : pour une reconsidération des manuscrits découverts à l'intérieur de tombes égypto-chrétiennes	15
--	----

<i>Francesco Berno</i> Le Livre comme véhicule de salut et <i>scripturisation</i> de la communauté élue. Étude portant sur Nag Hammadi et la littérature gnostique copte	33
--	----

<i>Niki Tsironi</i> Quelques observations sur la décoration des reliures et leurs représentations dans les premiers siècles de Byzance	49
--	----

<i>Christoforos Kontonikolis</i> Bibliophagie et « biblioémétie » : deux motifs d'absorption et de rejet du savoir	67
---	----

<i>Konstantinos Houlis</i> Les ornements de la reliure byzantine : questions d'iconologie et de rapport au texte	87
--	----

<i>Triantaphyllos E. Sklavénitis</i> La méfiance envers le livre imprimé et l'usage parallèle du manuscrit	115
---	-----

<i>Kostas Sp. Staiikos</i> JEAN ROSSOS : <i>du livre manuscrit à l'imprimerie</i>	131
--	-----

<i>Maria Georgilaki</i> Le Greco et la transmission du savoir	145
--	-----

<i>Manolis K. Hatziyiakoumis</i> La réforme musicale de 1814 et la Grande Église du Christ	181
---	-----

PARTIE II

Thomas Rainer

L'image de la Torah.

La représentation du livre sacré et son rôle dans la construction des identités religieuses dans l'Empire ottoman : Sabbataï Tsevi et son portrait 211

Maria Sardi

Le livre comme cadeau diplomatique dans l'Islam médiéval 251

Hilal Kazan

Le livre des sultans : le périple d'un livre dans le Palais Ottoman 287

Gordana Blagojević

L'art de la reliure en Serbie : du temps des manuscrits à l'époque numérique 311

Agamemnon Tselikas

Un livre de cuisine grec écrit à la veille de la révolution hellénique (fin du XVIII^e siècle – début du XIX^e siècle) 329

Louisa Karapidakis

Le livre d'artiste contemporain 347